

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 26 stycznia 2026 r.
PS.I.431.4.29.2025.EK

**Pan
Krzysztof Ficoń
Wójt Gminy Bierawa
ul. Wojska Polskiego 12
47-240 Bierawa**

Projekt wystąpienia pokontrolnego

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Urząd Gminy w Bierawie
ul. Wojska Polskiego 12, 47-240 Bierawa.

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

art. 28. ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U z 2025 r. poz. 428); art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438 ze zm.); art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.).

3. Zakres kontroli:

- 1) **przedmiot kontroli:** realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹;
- 2) **okres objęty kontrolą:** od 1 lipca 2024 r. do dnia kontroli, tj. 17 listopada 2025 r.

¹ Dalej nazywana „ustawą”.

4. **Rodzaj kontroli:** kompleksowa.

5. **Tryb kontroli:** zwykły.

6. **Termin kontroli:** 17-18 listopada 2025 r.

7. **Skład zespołu kontrolnego:**

- **Elżbieta Knosala** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
- **Jakub Krajewski** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

8. **Kierownik jednostki kontrolowanej:**

Krzysztof Ficoń, Wójt Gminy Bierawa, pełniący tę funkcję od dnia 30 lipca 2013 r.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Ze względu na liczne nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli, które świadczą o niewłaściwej realizacji zadań wynikających z ustawy, **negatywnie** ocenia się działalność Urzędu Gminy w Bierawie² w kontrolowanym zakresie. Ocenę tę uzasadniają przedstawione poniżej ustalenia kontroli, w szczególności zawarte w części II w punktach 2, 3 i 5 niniejszego dokumentu.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracownika jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;

² Dalej nazywany „UG w Bierawie”.

- sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- realizację przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie;
- przyjęcie oświadczenia dotyczącego stanu zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela oraz oświadczenie zawierające wysokość odzyskanych środków;
- realizację obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- kierowania do stron zawiadomień na podstawie art. 79a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691)³ bez wskazania wszystkich informacji, które są wymagane treścią tego przepisu;
- wydania decyzji z dnia 16 grudnia 2024 r. nr TA.8320.8.2024 po ustaleniu dochodów osób, których nie wpisano w skład rodziny we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co uzasadnia stwierdzenie nieważności tej decyzji na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.;
- błędnego ustalenia dochodu członka rodziny w sprawie zakończonej wydaniem decyzji z dnia 30 października 2025 r. nr TA.8320.10.2024;
- niedopełnienia obowiązku informowania strony o konieczności powiadomienia organu o każdej zmianie sytuacji w rodzinie mającej wpływ na prawo do świadczenia oraz o skutkach niedopełnienia tego obowiązku ze strony wnioskodawcy, tj. o świadczeniach nienależnie pobranych oraz zobowiązania do ich zwrotu, co narusza art. 9 k.p.a. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy i art. 23 ust. 1 ustawy;
- powoływania w podstawach prawnych decyzji nieaktualnych aktów prawnych, a także powoływanie jedynie tytułu rozporządzeń bez wskazania konkretnych

³ Dalej nazywana „k.p.a.”.

jednostek redakcyjnych, które znalazły zastosowanie w sprawie, co narusza art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.;

- uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- zaniechania realizacji obowiązku polegającego na wzywaniu stron do uzupełnienia braków formalnych wniosku lub do uzupełnienia brakujących dokumentów, co narusza § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia;
- nierealizowania obowiązku polegającego na dołączeniu do akt postępowań wydruków metryk spraw po dokonaniu ostatnich czynności w tych sprawach, co narusza § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy w zw. z art. 66a § 3 k.p.a.;
- prowadzenia metryk spraw administracyjnych w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.;
- niepodejmowania przez organ właściwy dłużnika działań wobec dłużników alimentacyjnych wynikających z ustawy, co narusza art. 3 ust. 5-7, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1-3 oraz art. 6 ustawy.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- prawidłowości upoważnień pracownika jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;
- przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie. Przyjęto oświadczenie organu dotyczące stanu zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela oraz oświadczenie zawierające wysokość odzyskanych środków;
- realizacji obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposobu wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Ustalenia kontroli

Zgodnie z oświadczeniem Wójta Gminy Bierawa z dnia 17 listopada 2025 r. w okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia 17 listopada 2025 r. UG w Bierawie przyjął **23** wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W postępowaniach zainicjowanych tymi wnioskami do dnia kontroli, tj. do dnia 17 listopada 2025 r. organ wydał **18** decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz **2** decyzje odmawiające prawa do tych świadczeń. W pozostałych **3** przypadkach na dzień kontroli wnioski złożone na nowy okres zasiłkowy (2025/2026) nie zostały jeszcze rozpatrzone. Ponadto w okresie poddanym kontroli organ nie wydał decyzji w przedmiocie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na dzień kontroli w UG w Bierawie nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub osoby pobierającej to świadczenie uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W trakcie kontroli weryfikacji poddano dokumentację:

- **11** postępowań (61,11%) zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- **2** postępowań (100%) zakończonych wydaniem decyzji odmawiających prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- 1) ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z zastosowaniem reguł określonych w art. 9 ust. 2a-2b ustawy;
- 2) ustalenia prawa do świadczeń osobie uprawnionej pozostawiającej pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy;
- 3) wydania decyzji w przedmiocie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;

- 4) umorzenia przez organ właściwy dłużnika należności, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy;
- 5) umorzenia przez organ właściwy wierzyciela należności, o których mowa w art. 30 ust. 2 ustawy.

1. Prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych.

Wójt Gminy Bierawa na podstawie art. 8b oraz art. 12 ust. 2 ustawy upoważnił jednego pracownika Urzędu Gminy w Bierawie do prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego (upoważnienie z dnia 1 marca 2023 r. nr ORG.0052.8.2023).

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

2. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wydane decyzje zawierają prawidłowe oznaczenie organu właściwego. Zgodnie z art. 2 pkt 10 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy – postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo nastąpiło w formie decyzji administracyjnej.

We wszystkich analizowanych przypadkach świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane osobom, które spełniały warunki określone w art. 1a ustawy, w związku z art. 9 ust. 1 ustawy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w każdym przypadku zostały przyznane w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy.

W przypadku ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ przyznawał takie prawo, gdy spełniony został warunek wynikający z art. 9 ust. 2

ustawy, tj. gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 1209,00 zł.

W 2 z kontrolowanych przypadków stwierdzono sytuację, w której doszło do przekroczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. W obu przypadkach wysokość przekroczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie było zbyt wysokie, aby organ mógł zastosować przepis art. 9 ust. 2a ustawy, w rezultacie czego zostały wydane decyzje odmawiające stronom prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przed wydaniem decyzji odmownych organ każdorazowo zawiadamiał strony o zakończeniu postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 79a § 1 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. W realiach sprawy zakończonej wydaniem decyzji z dnia 16 grudnia 2024r. nr TA.8320.9.2024 organ nie wskazał wszystkich informacji, które są wymagane treścią tego przepisu, tj. nie podał kluczowej informacji o przekroczeniu przez stronę kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, co może skutkować wydaniem decyzji odmownej w sprawie.

W sprawie zakończonej wydaniem decyzji z dnia 11 grudnia 2024 r. nr TA.8320.12.2024 organ dokonał błędnego obliczenia dochodu. W myśl art. 9 ust. 3 ustawy w przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego. Organ uwzględnił dochód utracony, co stoi w sprzeczności z treścią wskazanego wyżej przepisu. W tej samej sprawie nastąpiło uzyskanie dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy. Dochodu uzyskanego nie wzięto pod uwagę, co jest niezgodne z art. 9 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy ustalając dochód członka rodziny, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu

alimentacyjnego. Należy jednak wskazać, że w omawianym przypadku błędne obliczenie dochodu nie miało wpływu na prawo do świadczeń strony decyzji.

W realiach sprawy zakończonej wydaniem decyzji z dnia 30 października 2024 r. nr TA.8320.10.2024 organ dokonał błędnego obliczenia dochodu. Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. z 2024 r. poz. 891) ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dochodu członka rodziny nie wlicza się wypłaconej członkowi rodziny kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego (tzw. 13 i 14 emerytury). Organ przy ustalaniu dochodu członka rodziny nie odliczył od kwoty dochodu opodatkowanego wysokości tych świadczeń, co skutkowało błędnym obliczeniem dochodu rodziny, które jednak również w tym przypadku nie miało wpływu na prawo do świadczeń strony decyzji.

W podstawach prawnych decyzji organ przywoływał przepisy k.p.a., ustawy oraz rozporządzenia. Przepisy ustawy były wyszczególniane w sposób precyzyjny. W decyzji z dnia 16 grudnia 2024 r. nr TA.8320.9.2024 organ powołał się na nieaktualne rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467). W pozostałych przypadkach rozporządzenie zostało powołane w sposób nieprecyzyjny, bez podania konkretnych jednostek redakcyjnych, które znalazły zastosowanie w sprawie. Praktyka ta jest błędna, ponieważ przepisy w podstawie prawnej należy powoływać precyzyjnie, ze wskazaniem paragrafów mających zastosowanie faktyczne i prawne w danej sprawie.

Jak stanowi art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a. jednym z elementów składowych decyzji administracyjnej jest powołanie jej podstawy prawnej. Powołanie podstawy prawnej to przytoczenie przepisów prawa materialnego, na których organ administracji publicznej oparł swoje rozstrzygnięcie. W orzecznictwie sądowo-administracyjnym wskazuje się, że podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów zarówno prawa formalnego, jak i materialnego oraz z powołaniem źródeł jego publikacji (m. in.: wyroki NSA z 8 kwietnia 1999 r., sygn. akt III SA 8192/98, z dnia

10 października 2007 r., sygn. akt II GSK 177/07). Jeżeli przepis, który stanowi podstawę prawną decyzji jest podzielony na wewnętrzne jednostki redakcyjne (ustępy, punkty, paragrafy albo innego rodzaju jednostki redakcyjne), to konieczne jest wskazanie w decyzji odpowiedniej jednostki redakcyjnej tego przepisu (por. też drugą wyrok NSA z 24 kwietnia 1983 r., sygn. akt II SA 20/83, ONSA 1983/1, poz. 36).

We wszystkich poddanych kontroli sprawach zakończonych wydaniem decyzji organ sporządził uzasadnienia, które nie spełniają wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., w szczególności w zakresie wymogów dla uzasadnienia faktycznego decyzji administracyjnej, które powinno zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. W poddanych weryfikacji decyzjach odmownych organ nie wskazywał dowodów, na których się oparł podczas ustalania stanu faktycznego. Jak wynika z art. 75 § 1 k.p.a., dowodem w postępowaniu administracyjnym jest wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy a nie jest sprzeczne z prawem, w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Ujęty w art. 107 § 3 k.p.a. obowiązek wskazania w uzasadnieniu decyzji administracyjnej dowodów, na których oparł się organ przy ustalaniu stanu faktycznego jest przejawem realizacji wyrażonej w art. 11 k.p.a. zasady przekonywania oraz ujętej w art. 8 k.p.a. zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa oraz świadomości i kultury prawnej obywateli. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 14 października 2021 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I GSK 503/21 organ administracji publicznej powinien zająć stanowisko wobec całego materiału zebranego w toku postępowania oraz uzasadnić jasno i należycie swoje stanowisko, a w szczególności uzasadnić, na jakiej podstawie uznał pewne fakty za prawdziwe.

Poddane kontroli uzasadnienia faktyczne decyzji administracyjnych ograniczały się do stwierdzenia, w jakim dniu został złożony wniosek inicjujący postępowanie, jaką wysokość dochodu na osobę w rodzinie ustalono w trakcie postępowania dowodowego (nie wskazując dowodów, na podstawie których dochód ten ustalono, jak również informacji o uznaniu dochodów poszczególnych członków rodziny za dochód utracony lub uzyskany w sytuacji, gdy wystąpiły okoliczności uzasadniające uznanie danego dochodu za utracony lub uzyskany). Ponadto organ w treści

uzasadnień stwierdzał, że „brak jest możliwości zastosowania zasady z art. 9 ust. 2a ustawy [...]”, nie wyjaśniając stronom **motywów swojego rozstrzygnięcia** oraz **interpretacji pominiętych przepisów w kontekście danej sprawy**.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie sposób uznać, że uzasadnienia decyzji administracyjnych w kontrolowanych przypadkach były sporządzane w sposób rzetelny. Nierzetelnie sporządzone uzasadnienie decyzji skutkuje tym, że nie jest ono zrozumiałe dla strony i nie wie co kierowało organem, który podjął rozstrzygnięcie o określonej treści. Zgodnie z art. 107 § 3 k.p.a. uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać co najmniej wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne -wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 24 kwietnia 2018 r. sygn. akt I OSK 1351/16 podkreślił, że do naruszenia art. 107 § 3 k.p.a. dochodzi wtedy, gdy uzasadnienie decyzji nie zawiera wszystkich elementów, wymienionych w tym przepisie albo gdy mimo formalnej poprawności jego treść - ze względu np. na ogólnikowość stwierdzeń i argumentów - nie pozwala na skontrolowanie poprawności rozstrzygnięcia sprawy, a tym samym czyni w stopniu istotnie wątpliwym poprawność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawie.

Obowiązek sporządzenia uzasadnienia decyzji odpowiadającego wymogom określonym w art. 107 § 3 k.p.a. stanowi realizację w postępowaniu administracyjnym zasady przekonywania, określonej w art. 11 k.p.a. Stosownie do tej zasady, organ administracji publicznej obowiązany jest do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy. Elementem decydującym o przekonaniu strony co do trafności podjętego rozstrzygnięcia jest właśnie uzasadnienie. Natomiast zasada przekonywania nie zostanie zrealizowana, gdy organ pominie milczeniem niektóre aspekty sprawy lub nie odniesie się do okoliczności istotnych dla danej sprawy. Wyrażona w art. 11 k.p.a. zasada przekonywania jest bardzo silnie związana z zawartą w art. 8 k.p.a. zasadą ogólną pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa. Prawidłowe uzasadnienie decyzji administracyjnej ma więc nie tylko znaczenie prawne, lecz także wychowawcze, bowiem pogłębia zaufanie uczestników postępowania do organów państwa, w tym przypadku – do organów administracji publicznej. Motywy decyzji

powinny odzwierciedlać rację decyzyjną i wyjaśniać tok rozumowań prowadzących do zastosowania konkretnego przepisu prawa materialnego do rzeczywistej sytuacji faktycznej. Motywy decyzji powinny być tak ujęte, aby strona mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się organ przy załatwianiu sprawy. Z tego względu w przypadku, gdy rozstrzygnięcie decyzji pozostaje w sprzeczności z treścią uzasadnienia, w związku z zasadą ogólną wynikającą z art. 8 k.p.a. to mamy do czynienia z naruszeniem art. 107 § 1 i 3 k.p.a.

W większości analizowanych decyzji administracyjnych w których to organ przyznał prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w pouczeniu nie poinformowano strony o konieczności powiadomienia organu o każdej zmianie sytuacji w rodzinie, mającej wpływ na prawo do świadczenia (art. 19 ust. 1 ustawy) oraz o skutkach niedopełnienia tego obowiązku ze strony wnioskodawcy tj. o świadczeniach nienależnie pobranych oraz zobowiązaniu do ich zwrotu (art. 23 ust. 1 ustawy). Praktyka organu jest sprzeczna z zasadą informowania stron wynikającą z art. 9 k.p.a. W myśl tego przepisu do obowiązku organu prowadzącego postępowanie należy informowanie stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalone ich praw i obowiązków danej sprawie administracyjnej.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach osoby, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały warunki i kryteria dochodowe, uprawniające do otrzymania przedmiotowego świadczenia. Wysokość oraz okres, na jaki przyznano świadczenia nie budzą zastrzeżeń.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia we wskazanym wyżej zakresie.

3. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony.

W sprawie zakończonej wydaniem decyzji z dnia 16 grudnia 2024 r. nr TA.8320.9.2024 we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawca nie uzupełnił pola dotyczącego składu rodziny.

Organ – bez wzywania strony do uzupełnienia braków formalnych wniosku w tym zakresie – arbitralnie dokonał weryfikacji danych osób, których wnioskodawca nie wymienił

w składzie swojej rodziny, co było działaniem bez podstawy prawnej, które może nosić również znamiona nieuprawnionego przetwarzania danych osobowych w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenie o ochronie danych)⁴. W myśl art. 156§ 1 pkt 2 k.p.a. organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. Decyzja z dnia 16.12.2024 r. nr TA.8320.9.2024, w której organ dokonał weryfikacji danych a następnie ustalił wysokość dochodu członków osób, których nie wpisano w skład rodziny, wydana została z rażącym naruszeniem prawa, co uzasadnia stwierdzenie nieważności tej decyzji na podstawie wskazanego wyżej przepisu.

W 8 poddanych kontroli sprawach stwierdzono, iż pola wyboru we wniosku dotyczące informacji odnośnie utraty oraz uzysku dochodu, umieszczone w cz. I pkt 5.3 oraz 5.4 wniosku, nie zostały wypełnione przez wnioskodawców.

W części I pkt. 5.1 wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 8 przypadkach strona nie zaznaczyła, czy uzyskuje dochody z gospodarstwa rolnego, a także czy uzyskuje dochody niepodlegające opodatkowaniu.

W 5 poddanych kontroli sprawach wnioskodawca nie wskazał nazwy i adresu szkoły, do której uczęszcza dziecko.

W niemal wszystkich kontrolowanych przypadkach oświadczenia wnioskodawców o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny, które składane są przez wnioskodawców wraz z wnioskiem na podstawie art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy zawierały dane dłużników alimentacyjnych, a nie innych osób zobowiązanych do alimentacji.

⁴ Dalej określane jako: „RODO”.

W myśl § 7 ust. 1 rozporządzenia w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku organ właściwy wierzyciela, wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia bądź poprawienia wniosku w ciągu 14 dni od daty otrzymania wezwania, jednocześnie pouczając o skutkach niezastosowania się do wezwania. Natomiast w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wezwania (§ 7 ust. 2 rozporządzenia). We wszystkich sprawach poddanych kontroli organ całkowicie bagatelizował ten obowiązek i wydawał decyzje administracyjne w przedmiocie przyznania bądź odmowy przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie nieprawidłowo wypełnionych lub niekompletnych wniosków. Godzi to w wyrażoną w art. 7 k.p.a. zasadę prawdy obiektywnej, zgodnie z którą w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

UG w Bierawie, prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował dane od organów podatkowych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności odpowiednio dane wnioskodawców oraz członków ich rodzin, o których mowa art. 15a ust. 1 ustawy.

W trakcie kontroli stwierdzono, że prowadzone w formie tradycyjnej (papierowej) akta postępowań nie zawierają metryk spraw, które zgodnie z brzmieniem art. 66a ust. 3 k.p.a. – wraz z dokumentami, do których odsyłają – stanowią obowiązkową część akt spraw i są na bieżąco aktualizowane. Z wyjaśnień pracownika UG w Bierawie zajmującego się prowadzeniem postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynika, że metryki spraw są tworzone i uzupełniane w systemie teleinformatycznym. Należy mieć jednak na uwadze, że zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy (Dz. U. z 2012 r. poz. 250) jeżeli dokumentacja odzwierciedlająca przebieg załatwiania spraw nie

powstaje w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w § 2 tego rozporządzenia, to metrykę sporządza się w formie tabeli, odnosząc w niej poszczególne czynności w sprawie. Tabela ta, w myśl § 3 ust. 2 omawianego rozporządzenia, może być wypełniona odręcznie lub w formie elektronicznej, a jej wydruk powinien być dołączony do akt sprawy po wykonaniu ostatniej czynności w sprawie lub w razie zaistnienia takiej potrzeby. Zasadą jest więc wydruk metryki sprawy po dokonaniu ostatniej czynności w ramach postępowania bądź wcześniej, tj. w sytuacjach, gdy znajdzie określona potrzeba.

W czasie prowadzenia czynności kontrolnych w jednostce akta postępowań poddanych kontroli zostały uzupełnione o wydruki metryk spraw. Analiza treści tych wydruków pozwoliła stwierdzić, że metryki spraw nie uwzględniają wszystkich czynności, które zostały podjęte w ramach postępowań – stwierdzono w nich bowiem brak informacji dotyczących kierowania do stron postępowań pism na podstawie art. 79a § 1 k.p.a. oraz kierowania do komorników sądowych pism z prośbą o przesłanie zaświadczeń o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy. Ponadto sporządzane przez organ metryki spraw administracyjnych zawierały błędne dane co do osoby zatwierdzającej i podpisującej decyzje administracyjne. Według treści sporządzonych metryk czynności te wykonywał pracownik zajmujący się prowadzeniem postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co nie było zgodne ze stanem faktycznym, ponieważ czynności te realizował osobiście Wójt Gminy Bierawa. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z dyspozycją art. 66a § 2 k.p.a. w treści metryki sprawy wskazuje się wszystkie osoby, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu administracyjnym oraz określa się wszystkie podejmowane przez te osoby czynności wraz z odpowiednim odesłaniem do dokumentów określających te czynności. Poddane kontroli metryki spraw administracyjnych były prowadzone w sposób nierzetelny, wobec czego nie sposób uznać, że zostały sporządzone zgodnie z dyspozycją wskazanego wyżej przepisu.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia we wskazanym wyżej zakresie.

4. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wniosków złożonych od dnia 1 sierpnia 2024 r. do dnia 31 października 2024 r.

ustalano na okres świadczeniowy, tj. od dnia 1 października 2024 r. do dnia 30 września 2025 r. W pozostałych przypadkach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano do końca okresu świadczeniowego począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, co jest zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy.

We wszystkich poddanych kontroli sprawach wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej dokonywana była dopiero po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń we wskazanym wyżej zakresie.

5. Sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji.

Według stanu na dzień kontroli Gmina Bierawa w okresie poddanym kontroli na obszarze swojego działania miała **24** dłużników alimentacyjnych. W trakcie kontroli poddano weryfikacji dokumentację **14** (58,33%) dłużników alimentacyjnych, która dotyczyła:

- **5** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym wierzyciela jest Wójt Bierawy, natomiast organem właściwym dłużnika alimentacyjnego jest organ innej gminy;
- **9** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym dłużnika jest Wójt Bierawy, natomiast organem właściwym wierzyciela jest organ innej gminy.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy organ właściwy dłużnika nie realizował obowiązku polegającego na przeprowadzaniu wywiadu alimentacyjnego, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej. We wszystkich sprawach, organ właściwy dłużnika podjął postępowanie po upływie roku od daty otrzymania wniosku od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. W **7** kontrolowanych sprawach organ wezwał dłużnika na wywiad, a w pozostałych dwóch przypadkach wystosował pisma do organów właściwych wierzycieli, w których informował, że dłużnicy nie zamieszkują na terenie Gminy Bierawa, w związku z czym Wójt Gminy Bierawa nie jest właściwy do podjęcia działań wobec tych dłużników.

Ze względu na to, iż w poddanej kontroli dokumentacji organ właściwy dłużnika nie podejmował działań wobec dłużników alimentacyjnych, w tym nie przeprowadzał wywiadów alimentacyjnych oraz nie podejmował czynności zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych w przypadkach przewidzianych w ustawie, nie można było dokonać weryfikacji procedur postępowania wynikających z przepisów ustawy.

Podstawą do prowadzenia postępowania wobec dłużnika jest wspomniany art. 4 ust. 1 ustawy. Z treści przepisu wynika, iż wywiad alimentacyjny przeprowadzany jest w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej. Informacje te mają istotne znaczenie nie tylko dla organu właściwego dłużnika, który na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie wywiadu podejmuje kolejne czynności względem dłużnika alimentacyjnego (na przykład zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy), ale również dla organu prowadzącego egzekucję, ponieważ dzięki tym informacjom ma on możliwość podejmowania działań zmierzających do poprawy egzekucji alimentów.

W okresie poddanym kontroli organ właściwy dłużnika nie przekazywał komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności danych uzyskanych podczas wywiadów alimentacyjnych (których de facto nie przeprowadzał) oraz zawartych w oświadczeniach majątkowych dłużnika, co narusza obowiązek określony w art. 5 ust. 1 ustawy. Ponadto w każdej z kontrolowanych spraw organ właściwy dłużnika nie informował organu właściwego wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach, co stanowi naruszenie art. 6 ustawy.

W 1 z kontrolowanych dokumentacji organ właściwy wierzyciela przekazał dłużnikowi alimentacyjnemu i organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy **po upływie niespełna roku** od przyznania osobie uprawnionej prawa do świadczenia

z funduszu alimentacyjnego. W pozostałych przypadkach na dzień przeprowadzenia kontroli w myśl art. 27 ust. 5 ustawy organ w listopadzie 2025 r. wystosował wnioski do gminy właściwej dłużnika o podjęcia wobec niego działań, lecz na dzień kontroli nie otrzymał jeszcze odpowiedzi w tym zakresie.

W przypadku, gdy organy ścigania zwracały się o udzielenie informacji dotyczących postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, organ właściwy niezwłocznie przekazywał niezbędne dane.

Zastrzeżenia budzi terminowość oraz brak działań podejmowanych względem dłużników alimentacyjnych:

- w dniu 12 listopada 2024 r. wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Pierwsze działanie jakie podjął organ nastąpiło dopiero w dniu 12 listopada 2025 r., kiedy to skierowano do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego;
- w dniu 13 grudnia 2024 r. wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Pierwsze działanie jakie podjął organ nastąpiło dopiero w dniu 12 listopada 2025 r., kiedy to skierowano do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego;
- w dniu 5 lutego 2025 r. wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Pierwsze działanie jakie podjął organ nastąpiło dopiero w dniu 13 listopada 2025 r., kiedy to skierowano do dłużnika wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego;
- w dniu 13 listopada 2024 r. wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Pierwsze działanie jakie podjął organ nastąpiło dopiero w dniu 12 listopada 2025 r., kiedy to skierowano odpowiedź do Organu Właściwego Wierzyciela, z której wynika, iż dłużnik nie zamieszkuje Gminy Bierawa;
- w dniu 30 października 2024 r. wpłynął wniosek organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Pierwsze działanie jakie podjął organ nastąpiło dopiero w dniu 12 listopada 2025 r., kiedy to skierowano odpowiedź do Organu Właściwego Wierzyciela, z której wynika, iż dłużnik nie zamieszkuje Gminy Bierawa;
- w dniu 11 grudnia 2024 r. UG w Bierawie przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego na rzecz osoby uprawnionej, natomiast dopiero w dniu

4 listopada 2025 r. – działając jako organ właściwy wierzyciela– skierował do dłużnika informację o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej oraz wystosował do gminy właściwej dłużnika wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika.

Należy wskazać, że opieszale podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych może znacząco wpływać na skuteczność dochodzenia zwrotu należności. Z tego względu zarówno na organy właściwe dłużników, jak i na organy właściwe wierzycieli ustawodawca nałożył liczne obowiązki, które ukierunkowane są na poprawę egzekucji należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego na rzecz osób uprawnionych. Działania te powinny być realizowane niezwłocznie. Należy wskazać, że zgodnie z art. 12 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień (a do takich kategorii należą działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych) powinny być załatwione niezwłocznie (art. 12 § 1 k.p.a). Tym samym nieuzasadnioną zwłokę w dokonywaniu tych czynności należy traktować jako rażące naruszenie wskazanych wyżej przepisów.

Reasumując powyższe, należy stwierdzić, że organ właściwy dłużnika w okresie objętym kontrolą nie realizował swojego podstawowego obowiązku, jakim jest podejmowanie działań względem dłużników alimentacyjnych. Nieliczne czynności, jakie zostały podjęte w tym zakresie zostały dokonane z bardzo dużym opóźnieniem, które zdecydowanie mogły przyczynić się do niskiej ściągальności od dłużników alimentacyjnych należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz osób uprawnionych.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia we wskazanym wyżej zakresie.

- 6. Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku, do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie.**

Zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Zgodnie z oświadczeniem Wójta Gminy Bierawa z dnia 17 listopada 2025 r. obowiązek ten jest regularnie realizowany.

Z przedłożonych danych wynika, że na dzień 17 listopada 2025 r. stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych w Gminie Bierawa wynosił **1.283.779,94 zł**. W okresie od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia 31 października 2025 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **55.664,23 zł**, w tym:

- 9.162,88 zł – kwota stanowiąca dochód budżetu państwa (60% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 6.108,59 zł – kwota stanowiąca dochód własny gminy (40% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 40.392,76 zł – wyegzekwowane odsetki stanowiące dochód budżetu państwa.

7. Realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do Budżetu Państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, że Wójt Gminy Bierawa wywiązuje się z wynikającego z art. 27 ust. 4 ustawy obowiązku przekazywania Wojewodzie Opolskiemu – stanowiących dochód budżetu państwa – 60% kwot (wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie) należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej.

Zgodnie z oświadczeniem Skarbnika Gminy Bierawa z dnia 17 listopada 2025 r. 40% kwot należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych, stanowiących dochód własny gminy przeznaczane są na zakup licencji oprogramowania niezbędnego do realizacji zadań ustawowych, co czyni zadość realizacji obowiązku organu określonego w art. 27 ust. 6 ustawy.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia polegające na:

- 1) kierowaniu do stron zawiadomień na podstawie art. 79a § 1 k.p.a. bez wskazania wszystkich informacji, które są wymagane treścią tego przepisu;
- 2) powoływaniu w podstawach prawnych decyzji zastosowanych przepisów rozporządzeń bez wskazania konkretnych jednostek redakcyjnych tych aktów prawnych, które znalazły zastosowanie w danej sprawie, co narusza art. 107 § 1 k.p.a.;
- 3) nierealizowaniu obowiązku polegającego na dołączeniu do akt postępowań wydruków metryk spraw po dokonaniu ostatnich czynności w tych sprawach, co narusza § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy
w zw. z art. 66a § 3 k.p.a.

2. Nieprawidłowości polegające na:

- 1) wydaniu decyzji z dnia 16 grudnia 2024 r. nr TA.8320.9.2024 po ustaleniu dochodów osób, których nie wpisano w skład rodziny we wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co uzasadnia stwierdzenie nieważności tej decyzji na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.;
- 2) błędnym ustaleniu dochodu członka rodziny w sprawie zakończonej wydaniem decyzji z dnia 30 października 2025r. nr TA.8320.10.2024;
- 3) niedopełnieniu obowiązku informowania strony o konieczności powiadomienia organu o każdej zmianie sytuacji w rodzinie mającej wpływ na prawo do świadczenia oraz o skutkach niedopełnienia tego obowiązku ze strony wnioskodawcy, tj. o świadczeniach nienależnie pobranych oraz zobowiązania do ich zwrotu, co narusza art. 9 k.p.a. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy i art. 23 ust. 1 ustawy;
- 4) uzasadnieniu decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;

- 5) zaniechaniu realizacji obowiązku polegającego na wzywaniu stron do uzupełnienia braków formalnych wniosku lub do uzupełnienia brakujących dokumentów, co narusza § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia;
- 6) prowadzeniu metryk spraw administracyjnych w sposób niezgodny z art. 66a § 3 k.p.a.;
- 7) niepodejmowaniu przez organ właściwy dłużnika działań wobec dłużników alimentacyjnych wynikających z ustawy, co narusza art. 3 ust. 5-7, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1- 3 oraz art. 6 ustawy.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli powstały w związku z:

- 1) niewystarczającym nadzorem Wójta Gminy Bierawa nad zadaniami realizowanymi na podstawie ustawy;
- 2) niewłaściwym stosowaniem przepisów prawa materialnego i procesowego przez osobę, która została upoważniona do prowadzenia postępowania w zakresie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań względem dłużników alimentacyjnych;
- 3) nieprowadzeniem przez organ postępowań wobec dłużników alimentacyjnych;
- 4) nierzetelną weryfikacją wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia

Wójt Gminy Bierawa nie wniósł zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 7 stycznia 2026 r. nr PS.I.431.4.29.2025.EK.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

- 1) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań realizowanych na podstawie ustawy poprzez zwiększenie nadzoru Wójta Gminy Bierawa nad zadaniami realizowanymi przez pracowników urzędu;
- 2) kierowaniu do stron zawiadomień na podstawie art. 79a § 1 k.p.a. ze wskazaniem wszystkich informacji, które są wymagane treścią tego przepisu;

- 3) powoływanie w podstawach prawnych decyzji zastosowanych przepisów rozporządzeń ze wskazaniem paragrafów, ustępów oraz punktów głównych jednostek redakcyjnych tych aktów prawnych, które znalazły zastosowanie w sprawie;
- 4) prowadzenie metryk spraw administracyjnych zgodnie z wymogami określonymi w art. 66a § 2 k.p.a.;
- 5) podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania, w trybie określonym w k.p.a., z obrotu prawnego decyzji z dnia 16 grudnia 2024 r. nr TA.8320.9.2024;
- 6) prawidłowe obliczanie dochodów rodzin ubiegających się o świadczenia rodzinne;
- 7) pouczenie stron w decyzji, o obowiązku wynikającym z art. 19 ust. 1 ustawy tj. o konieczności powiadomienia organu o każdej zmianie sytuacji w rodzinie mającej wpływ na prawo do świadczenia oraz o skutkach niedopełnienia tego obowiązku ze strony wnioskodawcy tj. o świadczeniach nienależnie pobranych oraz zobowiązaniu do ich zwrotu co stanowi treść art. 23 ust. 1 ustawy;
- 8) uzasadnianie decyzji w sposób wyczerpujący, w pełni zgodny z treścią art. 107 § 3 k.p.a.;
- 9) rzetelną weryfikację wniosków oraz prawidłowe prowadzenie podstępowania w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego z zastosowaniem wezwań do uzupełnienia braków formalnych lub uzupełnienia wniosku;
- 10) podejmowanie przez organ właściwy działań wobec dłużników alimentacyjnych wynikających art. 3 ust. 5-7, art. 4 ust.1, art. 5 ust. 1- 3 oraz art. 6 ustawy;
- 11) podejmowanie działań wobec dłużnika z należytą starannością oraz co istotne bez zbędnej zwłoki.

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej